

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5623/2021
10.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић, Гордане Комненић, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Бобан Матић, адвокат из ..., против тужене „UniCredit Bank Srbija“ ад Београд, са седиштем у Београду, чији је пуномоћник Младен Аврамовић, адвокат из ..., ради утврђења и стицања без основа, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 10015/19 од 10.02.2021. године, у седници одржаној дана 10.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 10015/19 од 10.02.2021. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду Гж 10015/19 од 10.02.2021. године и пресуда Првог основног суда у Београду П 742/19 од 12.06.2019. године, тако што се ОДБИЈА као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражено да се утврди да је ништава одредба члана 9. став 1. тачке 1 и 2 уговора о готовинском кредиту бр. .. од 24.12.2015. године, који је закључен између тужиље и тужене банке и да се тужена обавезе да тужилји на име стицања без основа плати износ од 600,00 динара са законском затезном каматом од 24.12.2015. године до исплате и износ од 156,93 динара са законском затезном каматом од 15.01.2017. године до исплате, као и захтев тужиље за накнаду трошкова поступка.

ОБАВЕЗУЕ СЕ тужилја да туженој на име накнаде трошкова целог поступка исплати износ од 42.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 742/19 од 12.06.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле и утврђено да је ништава одредба члана 9. став 1. тачке 1. и 2 уговора о готовинском кредиту бр. .. од 24.12.2015. године закљученог између тужиле и тужене банке. Ставом другим изреке, тужена је обавезана да тужилци исплати износ од 600,00 динара са законском затезном каматом од 24.12.2015. године до исплате као и износ од 156,93 динара са законском затезном каматом од 05.01.2017. године до исплате. Ставом трећим изреке, тужена је обавезана да тужилци на име накнаде трошкова поступка исплати 21.800,00 динара.

Пресудом Вишег суда у Београду Гж 10015/19 од 10.02.2021. године, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена је првостепена пресуда, а одбијен захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбу члана 404. ЗПП.

Одлучујући о дозвољености ревизије, у смислу члана 404. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20) Врховни касациони суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији, ради уједначавања судске праксе, због чега је одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужене основана.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила АА је као корисник кредита закључила са туженом банком дана 24.12.2015. године уговор о готовинском кредиту бр. .. . Одредбама чланова 1. и 2. овог уговора, тужена је одобрила тужилци готовински кредит у износу од 60.000,00 динара на период отплате од 24 месеца. Побујаном одредбом члана 9. став 1. тачка 1. уговора, тужила се обавезала да туженој плати фиксну једнократну накнаду за обраду кредитног захтева у износу од 1% од износа одобреног кредита, а тачком 2. истог члана да ће туженој платити фиксну накнаду за одржавање кредита у износу од 0,50%. У понуди од 24.12.2015. године која је тужилци презентована, као и у обавезним елементима уговора, наведено је да једнократна накнада за обраду кредитног захтева износи 1% од износа одобреног кредита, односно фиксно 600,00 динара, а да накнада за одржавање кредита износи 0,50% односно фиксно 157,72 динара. Тужена је наплатила тужилци ове фиксне једнократне накнаде и то износ од 600,00 динара на име

трошкова обраде кредита дана 24.12.2015. године, а на име трошкова одржавања кредита износ од 156,93 динара дана 05.01.2017. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев закључујући да је предметна одредба уговора о кредиту ништава на основу члана 103. Закона о облигационим односима – (ЗОО), зато што тужиљи као кориснику кредита тужена банка није образложила из чега се састоји трошак обраде кредитног захтева и трошак одржавања кредита, односно није определила висину стварних трошкова како би се утврдило да ли су они заиста настали. С обзиром на то заузели су становиште да тужилца има право на враћање новчаних износа наплаћених по ништавој одредби на основу члана 104. и 214. ЗОО, са законском затезном каматом од дана стицања јер је тужена банка несавестан стицалац.

По оцени Врховног касационог суда становиште нижестепених суда је засновано на погршеној примени материјалног права.

Према члану 103. став 1. ЗОО, уговор је ништав ако је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима, а на ништавост суд пази по службеној дужности на основу члана 109. истог закона.

Према одредби члана 1065. ЗОО, уговором о кредиту банка се обавезује да обвезнику кредита стави на располагање одређени износ новчаних средстава на одређено или неодређено време за неку намену или без утврђене намене, а корисник се обавезује да банци плати уговорену камату и добијени износ новца врати у време и на начин како је то утврђено уговором. Уговор о кредиту се закључује у писменој форми, што значи да се у писаном тексту уговора мора утврдити износ кредитних средстава, као и услови давања, коришћења и враћања кредита (члан 1066).

Право банке да обрачунава трошкове и накнаде банкарских услуга закљученог Уговора о кредиту произлази из члана 43. Закона о банкама, којим је предвиђена могућност јединственог начина обрачуна и објављивања трошкова, камата и накнада банкарских услуга и то нарочито по основу депозитних и кредитних послова. Ово право банке је регулисано и подзаконским актима и то Одлуком о условима и начину обрачуна ефективне каматне стопе и изгледу и садржини обрасца који се уручују кориснику („Сл. гласник РС“ број 65/11), која је донета на основу одредаба Закона о заштити корисника финансијских услуга („Сл. гласник РС“, бр.36/11 и 39/14), који се примењује од 05.12.2011. године, па тако и у конкретном случају јер је предметни уговор о кредиту закључен 24.12.2015. године.

Према томе, банка има право на наплату трошкова и накнада банкарских услуга насталих у вези са реализацијом кредита, али је таква одредба уговора правно ваљана под условом да је банка у предговорној фази информисала корисника кредита о врсти и висини свих накнада и других трошкова који падају на терет корисника кредита, понудом која је то садржала, уз одређење да ли су фиксни или променљиви, а ако су променљиви, периоде у којима ће се мењати и начин измене, што је прописано у члану 17. став 4. тачка

10. Закона о заштити корисника финансијских услуга. Обавештавање корисника у предуговорној фази засновано је на једном од основних начела заштите корисника (право корисника на информисање), и обухвата дужност банке да кориснику пружи информације и одговарајућа обавештења о условима који се односе на уговор о кредиту за који је показао интересовање (у даљем тексту понуду), на начин који ће кориснику омогућити да упореди понуде различитих давалаца истих услуга и процени да ли ови услови одговарају његовим потребама и финансијској ситуацији, али који корисника ниједног тренутка неће довести у заблуду (чланови 5. тачка 3. и 17. став 1. наведеног закона).

Сагласно овим законским одредбама у наведеној Одлуци Народне банке Србије („Сл. гласник РС“, бр.45/11), ближе су утврђени изглед и садржина обрасца на којима се понуда уручује кориснику, па је банка дужна да кориснику кредита пре закључења уговора уручи понуду сачињену на одговарајућем образцу (образац 1Б-основни подаци о кредиту) који у тачки 3. обухвата трошкове кредита, а у тачки 3.3 висину и врсту свих накнада и других трошкова који падају на терет корисника кредита (очекивани трошкови у динарима исказују се у апсолутном износу).

Према утврђеном чињеничном стању у понуди поводом закључења предметног уговора о кредиту (образац 1Б – основни подаци о кредиту) у члану 3.3 утврђена је висина и врста свих накнада и других трошкова који падају на терет корисника кредита, па између осталог и једнократна накнада за обраду захтева – фиксна 1% од износа одобреног кредита, што одговара садржини спорне уговорне одредбе члана 9. став 1. тачке 1. и 2. којима се тужиља обавезала да по основу трошкова обраде кредитног захтева, плати банци фиксну једнократну накнаду у висини од 1% од износа одобреног кредита, а на име трошкова одржавања кредита једнократну накнаду од 0,50%. Како је тужиља у предуговорној фази садржином наведене понуде била обавештена о врсти и висини накнаде која пада на њен терет, то банка није била у обавези да доказује структуру нити стварне трошкове ове накнаде, нити је таква уговорна одредба неодређена у смислу чланова 8. и 19. став 1. тачка 12. Закона о заштити корисника финансијских услуга. Исказивање ове накнаде за банкарску услугу (обрада кредитног захтева и одржавање кредита) задовољава услов одређености уговорне обавезе и у смислу члана 50. ЗОО (врста и висина/фиксна или променљива). Следом изложеног, побијане уговорне одредбе којом се корисник кредита обавезује да по основу трошкова обраде кредитног захтева и одржавања кредита, банци плати једнократне накнаде у висини од 1% и 0,50% од износа одобреног кредита, нису противне основним начелима облигационог права, нити основним начелима заштите корисника финансијских услуга. С обзиром да побијана уговорна одредба није ништава, то тужиља неосновано потражује наплаћени новчани износ са затезном законском каматом на основу чланова 104. и 214. ЗОО.

Како је тужена успела у поступку по ревизији, то јој на основу члана 165. став 2. у вези чланова 163. став 2, 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП припада накнада трошкова целокупног поступка. Висина накнаде ових трошкова одмерена је према опредељеном захтеву и то на име: састава одговора на тужбу 6.000,00 динара, заступања на једном одржаном рочишту 7.500,00 динара и једном неодржаном рочишту 4.500,00 динара, за састав жалбе и ревизије по 12.000,00 динара, све према АТ важећој у време предузимања

ових парничних радњи. Трошкови судске таксе јој нису признати јер тај захтев није био опредељен.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**